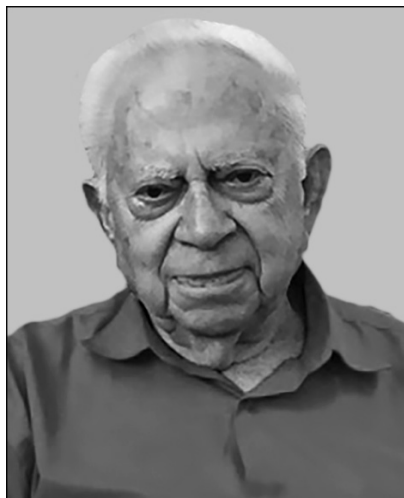




НЕВО Евіатар (1929.02.02; אביטר נבו, м. Хайфа, нині Ізраїль) — ізраїльський фахівець у галузі молекулярної біології та генетики. Іноз. чл. Лондон. Ліннейв. товариства (1990) та НАНУ (1997), іноз. асоційов. чл. НАН США (2000). Почес. д-р Всесвіт. університету (1990) та Дуйсбург-Ессен. університету (Німеччина, 2010), почес. проф. Хайф. університету. Закін. Євр. університет в Єрусалимі зі ступ. д-ра філософії (1964). У 1964-65 викладав в Університеті Техасу. 1966 — стипендіат Музею порівнял. зоології Гарвард. університету (обидва — США). 1968-70 — викладач Єрусалим. університету. 1972-73 стажувався у США: в зоол. музеї Каліфорній. університету в Берклі та на біол. факультеті Чикаг. університету. Від 1973 — проф. Хайф. університету, при якому заснував і очолив (1976-2008) Інститут еволюції. Почес. чл. Укр. ботан. товариства (1995), Амер. товариства теріологів (2002) та Ізраїл. зоол. товариства (2007). За даними «Thomson Reuters», станом на 2019 Н. — один із найбільш цитованих науковців світу. Досліджує гени, геноми, феноми, популяції, види та екосистеми з метою вирішення фундам. проблем еволюц. біології. Автор екол. теорії генет. різноманіття, згідно з якою стресові фактори довкілля позитивно впливають на формування генет. поліморфізмів. Його ідея «Еволюційного каньйону» як природ. лаб., де дослідники можуть спостерігати, аналізувати та прогнозувати еволюц. зміни серед всіх складових біоти, була апробована в горах Кармель поближ. Хайфи та пізніше поширена на різні природні зони та регіони світу. Вона стала класич. моделлю еволюції біорізноманіття в мікромасштабі, що викликана різкою мікроклімат.

дивергенцією протилеж. схилів, біота яких зазнає впливу різних клімат. умов та стресів. Дослідж. тонких механізмів біотич. адаптації, здійснені на різних біол. об'єктах, порівнял.-генет. дослідж., проведені на локал. (чотири «Еволюційні каньйони» в Ізраїлі), регіон. (Ізраїль та країни Близького Сх.) та глобал. (всі континенти) рівнях сприяли інтеграції молекуляр. та організм. біології для глибшого пізнання взаємовідносин організму із довкіллям та з'ясування причин та механізмів формування генет. різноманіття у природі, створивши нові наук. дисципліни — екол. генетику та екол. геноміку. Н. розробив нову генет. методологію для забезпечення якості мор. середовища. Обґрунтував думку про те, що дикі родичі злакових та ін. культур. рослин містять багаті генет. ресурси та є важливим джерелом майбут. сортів. На прикладі диких ячменю та пшениці вивчав біол. наслідки глобал. потепління, встановивши скорочення їх генет. різноманіття протягом останніх 30-ти р. та появу нових адаптованих до посухи варіантів.

Основні праці

Asian, African and European biota meet at «Evolution Canyon», Israel: local tests of global biodiversity and genetic diversity patterns // Proceedings of the Royal Society B. 1995. Vol. 262, issue 1364; Genetic evidence for adaptation-driven incipient speciation of *Drosophila melanogaster* along a microclimatic contrast in «Evolution Canyon», Israel // Proceedings of the National Academy of Sciences. 2001. Vol. 98, issue 23 (співавт.); Microsatellites within genes: structure, function, and evolution // Molecular Biology and Evolution. 2004. Vol. 21, № 6 (співавт.); Genomic microsatellite adaptive divergence of wild barley by microclimatic stress in «Evolution Canyon», Israel // Biological J. of the Linnean Society. 2005. Vol. 84, № 2 (співавт.); «Evolution Canyon», a potential microscale monitor of global warming across life // Proceedings of the National Academy of Sciences. 2012. Vol. 109, issue 8.

Рекомендована література

1. Ситник К. М., Мосякін С. Л. Нові горизонти еволюційної біології // УБОЖ. 2004. Т. 61, № 3;
2. Ситник К. М. Великий вчений, видатний громадянин, великий друг українських біологів (до 80-річчя з дня народження) // Там само. 2009. Т. 66, № 1;
3. E. Nevo. My life: Origin and evolution // The Evolution of Eibi Nevo (in honour of his 80th birthday). Haifa, 2009.

О. М. Виноградова

Бібліографічний опис:

Нево Евіатар / О. М. Виноградова // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-74507>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).